

Cicle de conferències 2009 "Parlem d'autisme, parlem d'inclusió"

## «Estratègies d'aprenentatge per a persones amb TEA»

**Noemí Balmaña**, psicòloga especialitzada en Trastorns de l'Espectre Autista

7 de novembre de 2009, Centre Cívic Sagrada Família (Barcelona)

---

### Resum de la conferència

Noemí Balmaña va començar la seva conferència exposant l'eficàcia diferencial de les psicoteràpies i la necessitat d'identificar quins són els tractaments que compten amb suport empíric per tal de dur a terme pràctiques d'intervenció basades en l'evidència.

D'entre els factors compartits per les intervencions amb millors resultats en el tractament dels TEA, en destaquen especialment per la seva influència positiva en l'eficàcia:

- Participació dels pares
- Enfocament comunitari
- Intervenció primerenca i intensiva
- Comprensió dels TEA des d'una perspectiva neuropsicològica i de neurodiversitat

Perfil neuropsicològic de l'espectre autista:

- Llenguatge vs comunicació (producció vs significat)
- Dificultats de comunicació dins la perspectiva social i cognitiva
- Dificultat per comprendre diferents estats emocionals derivats de la comunicació social
- Manca o disminució d'iniciativa per comunicar-se socialment (declaratius), però no per fer demandes (protodeclaratius)
- Manca de referència social/imitació
- Dificultats per a l'atenció compartida
- Dificultats en la comprensió de la Teoria de la Ment

Els nens amb autisme mostren bones habilitats en:

- Memòria i relació visual
- Memòria i gust per les rutines
- Motivació per relacionar-se amb objectes i activitats
- 

Respecte de la intervenció psicoeducativa, Noemí Balmaña recomana diferents estratègies i tècniques de tipus cognitiu i conductual i considera imprescindible que aquestes tècniques s'adaptin a cada persona amb TEA i no a la inversa.

Durant la seva exposició va destacar la importància dels suports visuals (fotografies, pictogrames, objectes reals...) i va fer una introducció al mètode [TEACCH](#) (Treatment and Education of Autistic and related Communication-handicapped Children), sistema d'ensenyament molt estructurat que utilitza un gran nombre d'ajudes visuals adaptades al nen.

Balmaña va enumerar les diferents estratègies i suports que poden optimitzar l'aprenentatge dels nens, oferir-los una comprensió real de les situacions i de les expectatives dels altres respecte de la seva conducta social, fer-los més independents i ajudar-los a reduir l'ansietat i els problemes de conducta:

- Estructura
- Horari personalitzat
- Llenguatge clar i concís
- Ús de suports per a l'aprenentatge
- Gratificacions
- Aprenentatges desglossats en aprenentatges més petits i fàcils d'assolir
- Modelat
- Tècniques de reforç conductual positiu per abordar conductes inadequades
- Tenir sempre en compte les necessitats i la predisposició del nen, el seu estat d'ànim i les característiques de l'entorn que puguin afavorir o entorpir l'aprenentatge.

Un altre aspecte fonamental en la intervenció és el treball de la Teoria de la Ment per prevenir interpretacions errònies i facilitar l'anticipació de les conductes dels altres. En l'edat més primerenca es pot treballar a través del joc, fomentant el joc simbòlic i imaginatiu, fomentant l'atenció conjunta i utilitzant diferents tècniques, estratègies i suports.



En els infants que hagin assolit bones habilitats verbals i cognitives és essencial treballar l'assoliment d'habilitats social de manera específica, ja que els infants amb autisme no les assoliran a partir de l'experiència com ho fan els nens neurotípics. En aquest sentit, Noemí Balmaña va recomanar l'ús d'històries socials que donin pautes a l'infant sobre quina és la conducta adequada en situacions diverses, com les Social Stories desenvolupades per [Carol Grey](#).

La ponent va concloure la conferència recordant que no hi ha formules màgiques en el tractament dels nens amb TEA, però sí hi ha evidència científica dels tractaments que ofereixen resultats positius, i recordant els factors fonamentals que formen part d'una bona intervenció: la participació dels pares, l'enfocament comunitari; la intervenció primerenca i intensiva i la comprensió dels TEA des de la perspectiva de les persones amb TEA.